

ΠΡΟΛΗΨΗ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΑΡΣΑΡΩΤΑΣ

Η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (Ξέπλυμα Χρήματος - Money Laundering) απασχολούσε κυβερνήσεις κρατών και εποπτικές αρχές εδώ και αρκετά χρόνια. Η σοβαρότητα του προβλήματος φαίνεται από το γεγονός πως, σύμφωνα με ανεπίσημους υπολογισμούς και παλαιότερες εκτιμήσεις του IMF (International Monetary Fund), το ύψος των κεφαλαίων που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες και στη συνέχεια επενδύονται σε ποικίλες οικονομικές δραστηριότητες, ανέρχεται στο 5% της παγκόσμιας οικονομίας, χωρίς κανείς να είναι σίγουρος για την ορθότητα των υπολογισμών. Διάφορες μελέτες πανεπιστημιακών τοποθετούν το ποσοστό αυτό στο 8% ή παραπάνω, τονίζοντας όμως παράλληλα την έλλειψη στοιχείων για πιο ασφαλή συμπεράσματα.

Το 2001 και μετά τα τραγικά γεγονότα στην Αμερική, συνδέθηκε και «επίσημα» η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Το φαινόμενο άρχισε να παίρνει απειλητική μορφή όχι μόνο για τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και κατ' επέκταση του χρηματοπιστωτικού συστήματος και της υγιούς οικονομίας αλλά και για την πολιτική και κοινωνική σταθερότητα των κρατών.

Οι συνηθέστεροι και κυριότεροι δίαυλοι που αποδεδειγμένα χρησιμοποιούνται για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, παγκοσμίως, είναι:

- τα πιστωτικά ιδρύματα,
- οι κεφαλαιαγορές,
- οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις και οι εμπορικές επιχειρήσεις,
- η κτηματαγορά και
- τα καζίνο

Οι παραπάνω δίαυλοι ενίοτε χρησιμοποιούνται και για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως έχει επανειλημμένως αποδειχθεί.

Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF)

Σε απάντηση στην ολοένα και μεγαλύτερη ανησυχία για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (ξέπλυμα χρήματος), ιδρύθηκε, στη σύνοδο κορυφής των κρατών μελών της G-7 που πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι το 1989, η «Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης για το Ξέπλυμα Χρήματος» (Financial Action Task Force on Money Laundering, FATF), με μοναδικό σκοπό την καταπολέμηση του φαινομένου. Αναγνωρίζοντας την απειλή στο τραπεζικό σύστημα και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οι αρχηγοί των κρατών μελών του G-7, ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθώς και οκτώ άλλες χώρες δημιούργησαν την Task Force, η οποία ανέλαβε την εξέταση των τεχνικών ξεπλύματος μαύρου χρήματος, την αναθεώρηση της δράσης που είχε ήδη ληφθεί σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο και τον καθορισμό των απαιτούμενων μέτρων για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος. Τον Απρίλιο του 1990, λιγότερο από ένα χρόνο μετά τη δημιουργία της, η FATF εξέδωσε μία έκθεση που περιείχε ένα σύνολο σαράντα συστάσεων, οι οποίες παρέχουν ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος. Το 2001, η ανάπτυξη προτύπων για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας προστέθηκε στην αποστολή της FATF. Τον Οκτώβριο του 2001 η FATF εξέδωσε οκτώ ειδικές συστάσεις για να αντιμετωπιστεί η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας από παράνομες δραστηριότητες. Η διαρκής εξέλιξη των τεχνικών ξεπλύματος χρήματος οδήγησε την FATF στην πλήρη αναθεώρηση των προτύπων της τον Ιούνιο του 2003. Τέλος, τον Οκτώβριο του 2004 η FATF δημοσίευσε την εννέα Ειδικές Συστάσεις για περαιτέρω ενίσχυση των συμφωνημένων διεθνών προτύπων για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Οι συνολικά 49 συστάσεις – προτάσεις της FATF υιοθετήθηκαν σε μεγάλο βαθμό από την Κοινοτική νομοθεσία αλλά και από την Ελληνική.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η χώρα μας προσπάθησε να θωρακιστεί από το φαινόμενο της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, ήδη από το 1995, με την ψήφιση του Ν.2331/1995 και στη συνέχεια του Ν.3424/2005 οι οποίοι ενσωμάτωσαν στην ελληνική νομοθεσία τις διατάξεις των Οδηγιών 91/308/ΕΟΚ και 2001/97/ΕΚ και τις Συμβάσεις της Βιέννης, του Στρασβούργου και των Ηνωμένων Εθνών.

Ο τρίτος κατά σειρά νόμος που ψηφίστηκε στη χώρα μας για την θωράκισή της από το ξέπλυμα χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας είναι ο **N.3691/2008**, ο οποίος έχει ως στόχο την ενίσχυση και βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη και καταστολή των αδικημάτων της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ενσωματώνει στη νομοθεσία τις διατάξεις της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού

Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης «σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και την χρηματοδότηση της τρομοκρατίας» και τις διατάξεις της Οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το Μάρτιο του 2011 η Βουλή ψήφισε τον νόμο υπ' αριθμόν 3932 ο οποίος αναθεωρεί σημαντικά άρθρα του Ν.3691/2008 και συμβάλει ακόμα περισσότερο στη θωράκιση του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Στη συνέχεια θα αναλυθούν οι κυριότερες αλλαγές που επιφέρει και οι οποίες εντοπίζονται στα άρθρα 7, 8, 40, 49 που αναφέρονται στις αρμοδιότητες της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και του Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης.

Πράξεις της Τράπεζας της Ελλάδος

Λειτουργώντας προσθετικά προς τις διατάξεις των νόμων και ακολουθώντας το ισχύον θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο, η Τράπεζα της Ελλάδος με την Π.Δ.Τ.Ε. 2577/2006 καθόρισε τις βασικές γενικές αρχές και τα κριτήρια, τα οποία θα πρέπει να πληρούνται από κάθε πιστωτικό ίδρυμα και από τα χρηματοδοτικά ιδρύματα, που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι διαθέτουν, σε ατομικό επίπεδο καθώς και σε επίπεδο ομίλου, αποτελεσματική οργανωτική δομή και επαρκές Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ), που θα περιλαμβάνει τις λειτουργίες Εσωτερικής Επιθεώρησης, Διαχείρισης Κινδύνων και Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Η Πράξη αυτή συμπληρώθηκε αρχικά (με την προσθήκη 4ου Παραρτήματος) με την ΕΤΠΘ 231/4/13.10.2006, σχετικά με την «Πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας», η οποία όμως αντικαταστάθηκε από την ΕΤΠΘ 281/17.3.2009. Η Επιτροπή Πιστωτικών και Τραπεζικών Θεμάτων (ΕΤΠΘ) εξέδωσε δύο ακόμη πράξεις: την 285/6/9.7.2009 η οποία περιέχει ενδεικτική τυπολογία ασυνηθών ή ύποπτων συναλλαγών κατά την έννοια των παραγράφων 13-14 του άρθρου 4 του ν.3691/2008 και την 290/12/11.11.2009 που αναφέρεται στον καθορισμό του πλαισίου επιβολής διοικητικών κυρώσεων στα εποπτευόμενα από την Τράπεζα της Ελλάδος ιδρύματα, σύμφωνα με το άρθρο 52 του ν. 3691/2008.

Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται στο πλαίσιο των υποχρεώσεων σχετικά με την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας να εφαρμόζουν κατάλληλη πολιτική και:

- διαδικασίες, που θα είναι συνεπείς προς τους στόχους προσέλκυσης πελατείας, τις χώρες δραστηριοποίησης και τα δίκτυα συναλλαγών που χρησιμοποιούν, καθώς και μηχανογραφική υποστήριξη για την αξιολόγηση των πελατών ως προς τους κινδύνους που αντιπροσωπεύουν και την ανάλογη με τον κίνδυνο διαχείρισή τους.
- διαδικασίες για τον εντοπισμό των συναλλαγών, οι οποίες δεν συνάδουν με την γνώση που έχει το πιστωτικό ίδρυμα για τον πελάτη και τη συναλλακτική του συμπεριφορά, τη διερεύνησή τους και την αναφορά τους, εφόσον απαιτείται, με κατάλληλη τεκμηρίωση και επάρκεια.

Ισχύον νομικό πλαίσιο (Ν.3691/2008 και Ν.3932/2011)

Όπως είδαμε και παραπάνω, αντικείμενο του νόμου υπ' αριθμόν 3691 είναι η πρόληψη και καταστολή των αδικημάτων της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, όπως αυτά τα αδικήματα ορίζονται παρακάτω, καθώς και η προστασία του χρηματοπιστωτικού συστήματος από τους κινδύνους που ενέχουν.

Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (ξέπλυμα χρήματος), που προβλέπονται στο άρθρο 3 του Ν.3691/2008, αποτελούν οι ακόλουθες πράξεις: α) Η μετατροπή ή η μεταβίβαση περιουσίας εν γνώσει του γεγονότος ότι προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες ή από πράξη συμμετοχής σε τέτοιες δραστηριότητες, με σκοπό την απόκρυψη ή τη συγκάλυψη της παράνομης προέλευσής της ή την παροχή συνδρομής σε οποιονδήποτε εμπλέκεται στις δραστηριότητες αυτές, προκειμένου να αποφύγει τις έννομες συνέπειες των πράξεών του. β) Η απόκρυψη ή η συγκάλυψη της αλήθειας με οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο, όσον αφορά στη φύση, προέλευση, διάθεση, διακίνηση ή χρήση περιουσίας ή στον τόπο όπου αυτή αποκτήθηκε ή ευρίσκεται ή την κυριότητα επί περιουσίας ή σχετικών με αυτή δικαιωμάτων, εν γνώσει του γεγονότος ότι η περιουσία αυτή προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες ή από πράξη συμμετοχής σε τέτοιες δραστηριότητες. γ) Η απόκτηση, κατοχή, διαχείριση ή χρήση περιουσίας, εν γνώσει κατά το χρόνο της κτήσης ή της διαχείρισης, του γεγονότος ότι η περιουσία προέρχεται από εγκληματικές δραστηριότητες ή από πράξη συμμετοχής σε τέτοιες δραστηριότητες. δ) Η χρησιμοποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα με την τοποθέτηση σε αυτόν ή τη διακίνηση μέσω αυτού εσόδων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες, με σκοπό να προσδοθεί νομιμοφάνεια στα εν λόγω έσοδα. ε) Η σύσταση οργάνωσης ή ομάδας δύο τουλάχιστον ατόμων για τη διάπραξη μιας ή περισσότερων από τις πράξεις που αναφέρονται στα παραπάνω στοιχεία α' έως δ' και η συμμετοχή σε τέτοια οργάνωση ή ομάδα.

Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες υπάρχει και όταν οι δραστηριότητες από τις οποίες προέρχεται η προς νομιμοποίηση περιουσία έλαβαν

χώρα στο έδαφος άλλου κράτους, εφόσον αυτές θα ήταν βασικό αδίκημα αν διαπράττονταν στην Ελλάδα και θεωρούνται αξιόποινες σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού.

Τι νοείται όμως ως εγκληματική δραστηριότητα;

Ως εγκληματικές δραστηριότητες νοούνται η διάπραξη ενός ή περισσότερων από τα ακόλουθα αδικήματα που καλούνται εφεξής «βασικά αδικήματα»:

- i. εγκληματική οργάνωση (άρθρο 187 του Ποινικού Κώδικα (ΠΚ)),
- ii. τρομοκρατικές πράξεις και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (άρθρο 187Α ΠΚ)
- iii. παθητική δωροδοκία (άρθρο 235 ΠΚ),
- iv. ενεργητική δωροδοκία (236 ΠΚ),
- v. δωροδοκία δικαστή (237 ΠΚ),
- vi. εμπορία ανθρώπων (άρθρο 323Α ΠΚ),
- vii. απάτη με υπολογιστή (άρθρο 386Α ΠΚ),
- viii. σωματεμπορία (άρθρο 351 ΠΚ),
- ix. τα προβλεπόμενα στα άρθρα 20, 21, 22 και 23 του ν. 3459/2006 «Κώδικας Νόμου για τα Ναρκωτικά»(ΦΕΚ 103 Α'),
- x. τα προβλεπόμενα στα άρθρα 15 και 17 του ν. 2168/1993 «Όπλα, πυρομαχικά, εκρηκτικές ύλες κ.λπ.» (ΦΕΚ 147 Α'),
  - a) τα προβλεπόμενα στα άρθρα 53, 54, 55, 61 και 63 του ν. 3028/2002 «Για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς» (ΦΕΚ 153 Α'),
  - b) τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 παράγραφοι 1 και 3 του ν.δ. 181/1974 «Περί προστασίας εξ ιονιζουσών ακτινοβολιών» (ΦΕΚ 347 Α'),
  - c) τα προβλεπόμενα στο άρθρο 87 παράγραφοι 5, 6, 7 και 8 και στο άρθρο 88 του ν. 3386/2005 «Είσοδος, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια» (ΦΕΚ 212 Α'),
  - d) τα προβλεπόμενα στα άρθρα τρίτο, τέταρτο και έκτο του ν. 2803/2000 «Προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων» (ΦΕΚ 48 Α'),
  - e) δωροδοκία αλλοδαπού δημόσιου λειτουργού, όπως προβλέπεται στο άρθρο δεύτερο του ν. 2656/1998 «για την καταπολέμηση της δωροδοκίας

αλλοδαπών δημοσίων λειτουργών σε διεθνείς επιχειρηματικές συναλλαγές» (ΦΕΚ 265 Α'),

f) δωροδοκία υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως προβλέπεται:

- στα άρθρα 2, 3 και 4 της Σύμβασης περί καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2802/2000 (ΦΕΚ 47 Α') και
- στα άρθρα τρίτο και τέταρτο του ν. 2802/2000,

g) τα προβλεπόμενα στα άρθρα 29 και 30 του ν. 3340/2005 «Για την προστασία της Κεφαλαιαγοράς από πράξεις προσώπων που κατέχουν προνομιακές πληροφορίες και πράξεις χειραγώγησης αγοράς» (ΦΕΚ 112 Α'),

h) κάθε άλλο αδίκημα που τιμωρείται με ποινή στερητική της ελευθερίας, της οποίας το ελάχιστο όριο είναι άνω των έξι μηνών και από το οποίο προκύπτει περιουσιακό όφελος.

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου θα πρέπει να ορισθούν οι εξής σημαντικές έννοιες :

«Υποπτη συναλλαγή ή δραστηριότητα»: Η συναλλαγή ή οι συναλλαγές ή δραστηριότητες από τις οποίες εκτιμάται ότι προκύπτουν αποχρώσεις, ενδείξεις ή υπόνοιες για πιθανή απόπειρα ή διάπραξη των αδικημάτων του άρθρου 2 του παρόντος νόμου ή για εμπλοκή του συναλλασσόμενου ή του πραγματικού δικαιούχου σε εγκληματικές δραστηριότητες, με βάση την αξιολόγηση των στοιχείων της συναλλαγής (φύση της συναλλαγής, κατηγορία χρηματοπιστωτικού μέσου, συχνότητα, πολυπλοκότητα και ύψος της συναλλαγής, χρήση ή μη μετρητών) και του προσώπου (επάγγελμα, οικονομική επιφάνεια, συναλλακτική ή επιχειρηματική συμπεριφορά, φήμη, παρελθόν, επίπεδο διαφάνειας του νομικού προσώπου - πελάτη, άλλα σημαντικά χαρακτηριστικά).

«Ασυνήθης συναλλαγή ή δραστηριότητα»: Η συναλλαγή ή οι συναλλαγές ή δραστηριότητες που δεν συνάδουν με τη συναλλακτική, επιχειρηματική ή επαγγελματική συμπεριφορά του συναλλασσόμενου ή του πραγματικού δικαιούχου ή με την οικονομική τους επιφάνεια ή που δεν έχουν προφανή σκοπό ή κίνητρο οικονομικής, επαγγελματικής ή προσωπικής φύσεως.

«Πραγματικός δικαιούχος»: Το φυσικό πρόσωπο ή τα φυσικά πρόσωπα, στα οποία τελικά ανήκει το νομικό πρόσωπο - πελάτης ή το νομικό σχήμα ή το φυσικό

πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου διεξάγεται συναλλαγή ή δραστηριότητα. Ως «πραγματικός δικαιούχος» νοείται ιδίως:

α) Όσον αφορά τις εταιρείες:

- i) Το φυσικό πρόσωπο ή τα φυσικά πρόσωπα, στα οποία τελικά ανήκει η εταιρεία ή ελέγχεται από αυτά δια της κατοχής ή του ελέγχου αμέσως ή εμμέσως επαρκούς ποσοστού των μετοχών ή των δικαιωμάτων ψήφου αυτής, μεταξύ άλλων και μέσω μετοχών στον κομιστή, εκτός από εταιρεία που έχει νόμιμα εισαχθεί σε οργανωμένη αγορά και η οποία υπόκειται στις απαιτήσεις γνωστοποίησης που συνάδουν με την κοινοτική νομοθεσία ή υπόκειται σε ισότιμα διεθνή πρότυπα ποσοστό μετοχών ύψους 25% τουλάχιστον θεωρείται ότι πληροί το κριτήριο αυτό,
- ii) το φυσικό πρόσωπο ή τα φυσικά πρόσωπα τα οποία ασκούν κατ' άλλον τρόπο έλεγχο στη διαχείριση της εταιρείας.

β) Όσον αφορά τα λοιπά νομικά πρόσωπα, τις νομικές οντότητες ή άλλα νομικά σχήματα, όπως τα ιδρύματα και οι εταιρείες εμπιστευτικής διαχείρισης ή τα εμπιστεύματα (trusts), που διοικούν ή διανέμουν κεφάλαια:

- i) Το φυσικό πρόσωπο ή τα φυσικά πρόσωπα που δικαιούνται ποσοστό 25% τουλάχιστον των περιουσιακών στοιχείων της νομικής οντότητας ή του νομικού σχήματος, εφόσον οι μελλοντικοί δικαιούχοι έχουν ήδη προσδιορισθεί,
- ii) η κατηγορία προσώπων προς το συμφέρον της οποίας κυρίως έχει συσταθεί ή λειτουργεί η νομική οντότητα ή το νομικό σχήμα, εφόσον οι δικαιούχοι του νομικού προσώπου ή του νομικού σχήματος δεν έχουν προσδιορισθεί ακόμη,
- iii) το φυσικό πρόσωπο ή τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν έλεγχο σε ποσοστό 25% τουλάχιστον επί των περιουσιακών στοιχείων της νομικής οντότητας ή του νομικού σχήματος.

Επίσης σύμφωνα με τον νόμο 3932 αντικαθίσταται η παρ. 5 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου με τον εξής ορισμό:

«Αρχή»: Η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης, που αναφέρεται στο άρθρο 7.

Υπόχρεα πρόσωπα

Ως υπόχρεα πρόσωπα τα οποία υπόκεινται στις υποχρεώσεις του παρόντος νόμου νοούνται τα εξής φυσικά και νομικά πρόσωπα:

- i. Τα πιστωτικά ιδρύματα.
- ii. Οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.
- iii. Οι εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών.
- iv. Οι εταιρείες παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου.
- v. Οι ορκωτοί ελεγκτές-λογιστές, οι εταιρείες ορκωτών ελεγκτών-λογιστών, οι λογιστές που δεν συνδέονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας και οι ιδιώτες ελεγκτές. στ) Οι φορολογικοί ή φοροτεχνικοί σύμβουλοι και οι εταιρείες φορολογικών ή φοροτεχνικών συμβουλών.
- vi. Οι κτηματομεσίτες και οι κτηματομεσιτικές εταιρείες.
- vii. Οι επιχειρήσεις καζίνο και τα καζίνο επί πλοίων με ελληνική σημαία, καθώς και οι επιχειρήσεις, οργανισμοί και άλλοι φορείς του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα που διοργανώνουν ή και διεξάγουν τυχερά παιχνίδια και πρακτορεία που σχετίζονται με τις δραστηριότητες αυτές.
- viii. Οι οίκοι δημοπρασίας.
- ix. Οι έμποροι αγαθών μεγάλης αξίας, όταν η σχετική συναλλαγή γίνεται σε μετρητά και η αξία της ανέρχεται τουλάχιστον σε δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ, ανεξάρτητα αν αυτή διενεργείται με μία μόνη πράξη ή με περισσότερες, μεταξύ των οποίων φαίνεται να υπάρχει κάποια σχέση. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης ορίζονται τα κριτήρια για τον προσδιορισμό των εμπόρων αγαθών μεγάλης αξίας που υπάγονται στην κατηγορία αυτή.
  - a) Οι εκπλειστηριαστές ,
  - b) Οι ενεχυροδανειστές.
  - c) Οι συμβολαιογράφοι και οι δικηγόροι, όταν συμμετέχουν, είτε ενεργώντας εξ ονόματος και για λογαριασμό των πελατών τους στο πλαίσιο χρηματοπιστωτικών συναλλαγών ή συναλλαγών επί ακινήτων είτε βοηθώντας στο σχεδιασμό ή στην υλοποίηση συναλλαγών για τους πελάτες τους σχετικά με:
    - Την αγορά ή πώληση ακινήτων ή επιχειρήσεων,

- τη διαχείριση χρημάτων, τίτλων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων των πελατών τους,
  - το άνοιγμα ή τη διαχείριση τραπεζικών λογαριασμών, λογαριασμών ταμειευτηρίου ή λογαριασμών τίτλων,
  - την οργάνωση των αναγκαίων εισφορών για τη σύσταση, λειτουργία ή διοίκηση εταιρειών,
  - τη σύσταση, λειτουργία ή διοίκηση εταιρειών, εμπιστευμάτων (trusts) ή ανάλογων νομικών σχημάτων. Η παροχή νομικών συμβουλών εξακολουθεί να υπόκειται στην τήρηση του επαγγελματικού απορρήτου, εκτός εάν ο ίδιος ο δικηγόρος ή ο συμβολαιογράφος συμμετέχει σε δραστηριότητες νομιμοποίησης παράνομων εσόδων ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας ή εάν οι νομικές συμβουλές του παρέχονται με σκοπό τη διάπραξη αυτών των αδικημάτων ή εν γνώσει του γεγονότος ότι ο πελάτης του ζητεί νομικές συμβουλές προκειμένου να διαπράξει τα ως άνω αδικήματα.
- d) Τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες σε εταιρείες και εμπιστεύματα (trusts), εξαιρουμένων των προσώπων που αναφέρονται στα στοιχεία στ' και ιγ' του άρθρου αυτού, τα οποία παρέχουν κατά επιχειρηματική δραστηριότητα οποιαδήποτε από τις ακόλουθες υπηρεσίες σε τρίτα μέρη: - συστήνουν εταιρείες ή άλλα νομικά πρόσωπα, - ασκούν ή μεριμνούν ώστε άλλο πρόσωπο να ασκήσει καθήκοντα διευθυντή ή διαχειριστή εταιρείας ή εταίρου εταιρείας ή παρόμοιας θέσης, σε άλλα νομικά πρόσωπα ή σχήματα, - παρέχουν καταστατική έδρα, επιχειρηματική διεύθυνση, ταχυδρομική ή διοικητική διεύθυνση και οποιεσδήποτε άλλες σχετικές υπηρεσίες για εταιρεία ή κάθε άλλο νομικό πρόσωπο ή σχήμα, - ενεργούν ή μεριμνούν ώστε να λειτουργούν άλλα πρόσωπα ως εμπιστευματοδόχοι ρητού εμπιστεύματος (express trust) ή ανάλογου νομικού σχήματος, - ενεργούν ως πληρεξούσιοι μετόχων εταιρείας, εφόσον η εταιρεία αυτή δεν είναι εισηγμένη υπό την έννοια του στοιχείου α' της παρ. 2 του άρθρου 17 του παρόντος νόμου και δεν υπόκειται σε απαιτήσεις γνωστοποίησης και πληροφόρησης κατά την κοινοτική νομοθεσία ή σύμφωνα με ανάλογα διεθνή πρότυπα ή μεριμνούν ώστε άλλο πρόσωπο να ενεργεί με ίδιο τρόπο. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης ορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις σύστασης, χορήγησης άδειας λειτουργίας, εγγραφής σε ειδικό μητρώο και άσκησης των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο παρόν στοιχείο από φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης δύναται να ορίζονται και άλλες κατηγορίες υπόχρεων προσώπων και οι αντίστοιχες αρμόδιες αρχές με την έννοια του άρθρου 6 του παρόντος νόμου.

Αρμόδιες αρχές

Ως αρμόδιες αρχές νοούνται οι δημόσιες αρχές οι οποίες εποπτεύουν, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, τα υπόχρεα πρόσωπα.

Αρμόδιες αρχές είναι:

α) Η Τράπεζα της Ελλάδος για:

- τα πιστωτικά ιδρύματα,
- τις εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης,
- τις εταιρείες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων,
- τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος,
- τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών διαμεσολάβησης στη μεταφορά κεφαλαίων, - τις εταιρείες παροχής πιστώσεων,
- τις επιχειρήσεις της περίπτωσης ιστ' της παρ. 3 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου,
- τις ταχυδρομικές εταιρείες, στην έκταση που ασκούν τη δραστηριότητα της διαμεσολάβησης στη μεταφορά κεφαλαίων. Η Τράπεζα της Ελλάδος, στα πλαίσια της εποπτείας της επί των εταιρειών αυτών, συνεργάζεται με το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών και με την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων.

β) Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για:

- τις ανώνυμες εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου,
- τις ανώνυμες εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων,
- τις ανώνυμες εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων σε ακίνητη περιουσία,
- τις ανώνυμες εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών,
- τις ανώνυμες εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών,
- τις ανώνυμες εταιρείες επενδυτικής διαμεσολάβησης.

γ) Η Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης για τις ασφαλιστικές εταιρείες και τους ασφαλιστικούς διαμεσολαβητές.

δ) Η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων για τους ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές και τις εταιρείες ορκωτών ελεγκτών-λογιστών.

ε) Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων) για:

- τις εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών,
- τις εταιρείες παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου,
- τους φορολογικούς ή φοροτεχνικούς συμβούλους και τις εταιρείες παροχής φορολογικών ή φοροτεχνικών συμβουλών, - τους λογιστές που δεν συνδέονται με σχέση εξηρημένης εργασίας και τους ιδιώτες ελεγκτές, - τους κτηματομεσίτες και τις κτηματομεσιτικές εταιρείες, - τους οίκους δημοπρασίας,
- τους εμπόρους αγαθών μεγάλης αξίας,
- τους εκπλειστηριαστές,
- τους ενεχυροδανειστές.

στ) Η Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Τυχερών Παιχνιδιών του ν. 3229/2004 (ΦΕΚ 38 Α') για:

- τις επιχειρήσεις καζίνο,
- τα καζίνο επί πλοίων με ελληνική σημαία,
- τις επιχειρήσεις, τους οργανισμούς και τους άλλους φορείς που διοργανώνουν ή και διεξάγουν τυχερά παιχνίδια,
- τα πρακτορεία.

ζ) Το Υπουργείο Δικαιοσύνης για τους συμβολαιογράφους και τους δικηγόρους.

η) Το Υπουργείο Ανάπτυξης για τα πρόσωπα της περίπτωσης ιδ' της παρ. 1 του άρθρου 5.

θ) Για τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα υποκαταστήματα χρηματοπιστωτικών οργανισμών, οι οποίοι έχουν την έδρα τους στην αλλοδαπή, αρμόδια αρχή είναι η κατά περίπτωση αρμόδια αρχή των ελληνικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών οι οποίοι ασκούν αντίστοιχες δραστηριότητες με τους αλλοδαπούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που εγκαθιστούν υποκαταστήματα στην Ελλάδα.

Οι αρμόδιες αρχές που αναφέρθηκαν παραπάνω υποβάλλουν κάθε ημερολογιακό εξάμηνο αναλυτική έκθεση στην Κεντρική Συντονιστική Αρχή σχετικά με τις δραστηριότητές τους, τις κανονιστικές αποφάσεις και εγκυκλίους τους, τα αποτελέσματα των διενεργηθέντων ελέγχων και της αξιολόγησης των υπόχρεων προσώπων και τα τυχόν επιβληθέντα από αυτές μέτρα ή κυρώσεις. Οι αρμόδιες

αρχές που εποπτεύουν πολυπληθείς κατηγορίες υπόχρεων προσώπων, ιδίως φυσικών, διενεργούν ελέγχους με βάση την αρχή της εκτίμησης του βαθμού κινδύνου. Η υποβολή των ανωτέρω εκθέσεων των αρμοδίων αρχών στην Κεντρική Συντονιστική Αρχή πραγματοποιείται κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης περί τραπεζικού, χρηματιστηριακού, φορολογικού ή επαγγελματικού απορρήτου.

Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης

Σκοπός της Αρχής είναι η λήψη και εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και ο έλεγχος των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις στ έως και ιε της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 (ΦΕΚ 309 Α΄).

Η Αρχή απαρτίζεται από τρεις αυτοτελείς Μονάδες.

1^η : Μονάδα Διερεύνησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών

Το προσωπικό της Μονάδας συγκεντρώνει, διερευνά και αξιολογεί τις αναφορές υπόπτων ή ασυνηθών συναλλαγών που υποβάλλουν στην Αρχή τα υπόχρεα πρόσωπα, καθώς και τις πληροφορίες που διαβιβάζονται στην Αρχή από άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς ή περιέρχονται σε αυτήν από τα μέσα ενημέρωσης, το διαδίκτυο ή οποιαδήποτε άλλη πηγή και αφορούν επιχειρηματικές, επαγγελματικές ή συναλλακτικές δραστηριότητες που ενδεχομένως σχετίζονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Ομοίως, διερευνά και αξιολογεί κάθε τέτοια πληροφορία που διαβιβάζεται στην Αρχή από φορείς της αλλοδαπής, με τους οποίους και συνεργάζεται για την παροχή κάθε δυνατής συνδρομής. Η Μονάδα δίνει κατευθυντήριες οδηγίες στα υπόχρεα πρόσωπα και τους ανωτέρω φορείς αναφορικά με τη διαχείριση μιας υπόθεσης που εμπίπτει στην αρμοδιότητά της.

Η Μονάδα συμμετέχει σε διεθνείς φορείς ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ αντίστοιχων με αυτήν αρχών, ιδίως στο Δίκτυο των Μονάδων Διερεύνησης Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FIU-Net) και στη διεθνή Ομάδα Έγκμοντ (Egmont Group), παρακολουθεί τις εργασίες τους και συμμετέχει σε ομάδες εργασίας των εν λόγω φορέων. Στο τέλος κάθε έτους η Μονάδα υποβάλλει έκθεση των πεπραγμένων της στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής και στους Υπουργούς Οικονομικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Προστασίας του Πολίτη.

2^η : Μονάδα Οικονομικών Κυρώσεων κατά Υπόπτων Τρομοκρατίας

Το προσωπικό της Μονάδας συγκεντρώνει και αξιολογεί τις πληροφορίες που διαβιβάζονται στην Αρχή από τις αστυνομικές και εισαγγελικές αρχές ή περιέρχονται σε αυτήν με οποιονδήποτε άλλον τρόπο και αφορούν στην τέλεση πράξης από αυτές που περιγράφονται στο άρθρο 187Α του Ποινικού Κώδικα. Ομοίως, διερευνά και αξιολογεί κάθε τέτοια πληροφορία που διαβιβάζεται στην Αρχή από φορείς της αλλοδαπής, με τους οποίους και συνεργάζεται για την παροχή κάθε δυνατής συνδρομής.

Ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Μονάδας είναι αρμόδιοι για τις ενέργειες που προβλέπονται στο άρθρο 49 σχετικά με την εφαρμογή του μέτρου της δέσμευσης περιουσιακών στοιχείων που επιβάλλεται με αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και των οργάνων του και με κανονισμούς και αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Μονάδα είναι επίσης αρμόδια για τον προσδιορισμό των φυσικών και νομικών προσώπων ή οντοτήτων που σχετίζονται με την τρομοκρατία και τη δέσμευση των περιουσιακών τους στοιχείων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 49Α.

Στο τέλος κάθε έτους η Μονάδα υποβάλλει έκθεση των πεπραγμένων της στους Υπουργούς Εξωτερικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Προστασίας του Πολίτη.

3^η : Μονάδα Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης

Η Μονάδα δέχεται τις δηλώσεις περιουσιακής κατάστασης όλων των προσώπων που υποχρεούνται στην υποβολή τέτοιας δήλωσης, πλην εκείνων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α έως και ε της παρ. 1 του άρθρου 1, του άρθρου 14 του ν. 3213/2003 και του Προέδρου, των Μελών και του προσωπικού της Αρχής. Επιπλέον, διερευνά και αξιολογεί τις πληροφορίες που διαβιβάζονται ή περιέρχονται στην Αρχή σχετικά με τη μη υποβολή ή με ανακρίβειες των δηλώσεων αυτών, προβαίνοντας σε δειγματοληπτικό, κατά την κρίση της, ή στοχευμένο έλεγχο της περιουσιακής κατάστασης των υπόχρεων προσώπων. Ο έλεγχος, πέραν της διαπίστωσης της υποβολής και του αληθούς περιεχομένου της δήλωσης, περιλαμβάνει σε κάθε περίπτωση τη διακρίβωση, κατά πόσον η απόκτηση νέων περιουσιακών στοιχείων ή η επαύξηση υφιστάμενων δικαιολογείται από το ύψος των πάσης φύσεως εσόδων των υπόχρεων σε δήλωση προσώπων, σε συνδυασμό με τις δαπάνες διαβίωσής τους.

Η Μονάδα μπορεί να καλεί τους ελεγχόμενους για να δώσουν διευκρινίσεις ή να προσκομίσουν συμπληρωματικά παραστατικά στοιχεία εντός ρητής προθεσμίας.

Μετά το πέρας ενός ελέγχου, η Μονάδα αποφασίζει αν πρέπει να τεθεί η υπόθεση στο αρχείο ή να παραπεμφθεί με αιτιολογημένο πόρισμά της στον αρμόδιο, κατά

την παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 3213/2003, Εισαγγελέα, εφόσον τα συλλεγόμενα στοιχεία κρίνονται επαρκή για μια τέτοια παραπομπή. Αν συντρέχει περίπτωση καταλογισμού κατά το άρθρο 12 του ν. 3213/2003, το πόρισμα αποστέλλεται και στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Αν διαπιστωθεί ανάγκη διερεύνησης θεμάτων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα φορολογικής ή άλλης αρχής, το πόρισμα αποστέλλεται και στην αρχή αυτή. Υπόθεση που αρχειοθετήθηκε μπορεί οποτεδήποτε να ανασυρθεί για να συνεχισθεί ο έλεγχος ή να συσχετισθεί με οποιαδήποτε άλλη έρευνα της Αρχής.

Στο τέλος κάθε έτους η Μονάδα υποβάλλει έκθεση των πεπραγμένων της στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής και στους Υπουργούς Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Εξουσίες των Μονάδων της Αρχής

- Οι Μονάδες της Αρχής έχουν πρόσβαση σε κάθε μορφής αρχείο δημόσιας αρχής ή οργανισμού που τηρεί και επεξεργάζεται δεδομένα, καθώς και στο σύστημα «Τειρεσίας».
- Οι Μονάδες μπορούν να ζητούν στο πλαίσιο των ελέγχων και των ερευνών τους τη συνεργασία και την παροχή στοιχείων κάθε είδους από φυσικά πρόσωπα, δικαστικές, προανακριτικές ή ανακριτικές αρχές, δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου και οργανισμούς οποιασδήποτε μορφής
- Οι Μονάδες μπορούν, επιπλέον, σε σοβαρές κατά την κρίση τους υποθέσεις, να διενεργούν ειδικούς επιτόπιους ελέγχους σε οποιαδήποτε δημόσια υπηρεσία ή σε οργανισμούς και επιχειρήσεις του δημόσιου τομέα, συνεργαζόμενες, αν κριθεί αναγκαίο, με τις εκάστοτε αρμόδιες αρχές.
- Έναντι των Μονάδων δεν ισχύει, κατά τη διάρκεια των ελέγχων και ερευνών τους, οποιοδήποτε τραπεζικό, χρηματιστηριακό, φορολογικό ή επαγγελματικό απόρρητο, με την επιφύλαξη των άρθρων 212, 261 και 262 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.
- Οι Μονάδες δύνανται να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες με τους αναφερόμενους στο άρθρο 40 φορείς και τηρούν στατιστικά στοιχεία σύμφωνα με το άρθρο 38.

Κεντρικός Συντονιστικός Φορέας

Το Υπουργείο Οικονομικών λειτουργεί ως Κεντρικός Συντονιστικός Φορέας για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, που αφορούν στην αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της

χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, για την αξιολόγηση και ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των σχετικών μηχανισμών και για το συντονισμό της δράσης των αρμόδιων αρχών. Στο πλαίσιο αυτό έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) Εκτιμά και αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των μέτρων που εφαρμόζονται ανά κατηγορία υπόχρεων προσώπων και το βαθμό συμμόρφωσης αυτών προς τις υποχρεώσεις τους, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο.

β) Εξετάζει, αναλύει και συγκρίνει τις εξαμηνιαίες εκθέσεις που του υποβάλλουν οι αρμόδιες αρχές σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 6 και προτείνει τη λήψη των κατάλληλων μέτρων προς ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της εποπτείας.

γ) Αναλύει, ειδικότερα, τον αριθμό, την ποιότητα και τις τάσεις των αναφορών υπόπτων ή ασυνηθών συναλλαγών ή δραστηριοτήτων προς την Αρχή, ανά κατηγορία υπόχρεων προσώπων.

δ) Επιδιώκει τη συνεχή αναβάθμιση του επιπέδου συνεργασίας των αρμόδιων αρχών μεταξύ τους και με την Αρχή, ιδιαίτερα όσον αφορά στην ανταλλαγή πληροφοριών, τη διενέργεια κοινών ελέγχων, την υιοθέτηση κοινών εποπτικών πρακτικών και την παροχή εναρμονισμένων οδηγιών προς τα υπόχρεα πρόσωπα, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές στη συγκρότηση, το οικονομικό μέγεθος, τις λειτουργικές δυνατότητες και τις επιχειρηματικές, συναλλακτικές ή επαγγελματικές δραστηριότητες των κατηγοριών των υπόχρεων προσώπων.

ε) Διοργανώνει συναντήσεις, συσκέψεις και σεμινάρια με εκπροσώπους των αρμόδιων αρχών, της Αρχής και των υπόχρεων προσώπων για ανταλλαγή απόψεων, αντιμετώπιση συγκεκριμένων θεμάτων και ενημέρωση για τις εξελίξεις σε διεθνείς οργανισμούς και φορείς σχετικά με την πρόληψη και καταστολή των αδικημάτων του άρθρου 2.

στ) Συντονίζει τη σύνταξη μελετών, τη συγκρότηση ομάδων εργασίας για την εξέταση επί μέρους θεμάτων και την υποβολή προτάσεων για την αναθεώρηση του ισχύοντος νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου, σε συνεννόηση με την Επιτροπή Στρατηγικής του άρθρου 9, την Αρχή και τις αρμόδιες αρχές.

ζ) Έχει την κεντρική ευθύνη για τη διεθνή εκπροσώπηση της χώρας στα θέματα της αρμοδιότητάς του. Ειδικότερα, είναι αρμόδιο για την προετοιμασία και το συντονισμό – ο οποίος, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, περιλαμβάνει και την πρόσκληση εμπειρογνομόνων ή εξειδικευμένου προσωπικού από άλλες υπηρεσίες και φορείς – της συμμετοχής στις διασκέψεις, συνόδους και ομάδες εργασίας των διεθνών οργανισμών και φορέων που ασχολούνται με την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, στους οποίους η Ελλάδα είναι μέλος, ιδίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ομάδας Χρηματοπιστωτικής Δράσης

(Financial Action Task Force – FATF). Μεριμνά ακόμα για τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων που οι οργανισμοί αυτοί αποστέλλουν, για την υποβολή σχολίων ή προτάσεων προς αυτούς, για τη σύνταξη και υποβολή Σχεδίων Δράσης και για το συντονισμό των απαντήσεων στις διενεργούμενες από αυτούς αξιολογήσεις της χώρας, συνεργαζόμενο με την Αρχή, τις αρμόδιες αρχές και τους φορείς εκπροσώπησης υπόχρεων προσώπων. Ενημερώνεται, τέλος, για τις εξελίξεις σε άλλους διεθνείς οργανισμούς ή φορείς, στους οποίους συμμετέχουν οι αρμόδιες αρχές, η Αρχή ή φορείς εκπροσώπησης ορισμένων κατηγοριών υπόχρεων προσώπων, και φροντίζει για τη διάχυση σε όλους τους ενδιαφερόμενους των σχετικών πληροφοριών.

η) Παρέχει στον Πρόεδρο της Επιτροπής Στρατηγικής του άρθρου 9 πλήρη ενημέρωση για την αποτελεσματική λειτουργία της Επιτροπής αυτής.

θ) Επικοινωνεί με το φορέα του άρθρου 11, του παρέχει κάθε δυνατή ενημέρωση και υποστήριξη και αξιολογεί τις προτάσεις και εισηγήσεις του.

Επιτροπή Επεξεργασίας Στρατηγικής και Πολιτικών για την αντιμετώπιση του ξεπλύματος χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

- Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως συγκροτείται η Επιτροπή Στρατηγικής ως ακολούθως:
- Πρόεδρος ορίζεται ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Οικονομικών
- Μέλη ορίζονται υψηλόβαθμα στελέχη που προτείνονται από:
  - το Υπουργείο Εσωτερικών (Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας),
  - το Υπουργείο Οικονομικών (Γενική Διεύθυνση Οικονομικής Πολιτικής),
  - το Υπουργείο Εξωτερικών,
  - το Υπουργείο Δικαιοσύνης,
  - το Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας,
  - την Επιτροπή καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,
  - την Τράπεζα της Ελλάδος,
  - την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς,
  - την Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης,
  - την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων,

- την Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχων Τυχερών Παιχνιδιών,
- την Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων,
- τη Γενική Διεύθυνση Φορολογικών Ελέγχων του Υπουργείου Οικονομικών.

Φορέας Διαβούλευσης Ιδιωτικού Τομέα για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Η ενεργοποίηση του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας και η ευαισθητοποίηση των νομικών και φυσικών προσώπων που οφείλουν να παρακολουθούν συναλλαγές και δραστηριότητες των πελατών τους για τον εντοπισμό ύποπτων περιπτώσεων που ενδέχεται να συνδέονται με Ξ.Χ. ή Χ.Τ. (υπόχρεα πρόσωπα) είναι σημαντική παράμετρος των ασκούμενων πολιτικών για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των αδικημάτων αυτών.

Ως Πρόεδρος του Φορέα ορίζεται ο γενικός γραμματέας της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών. Τα μέλη προτείνονται από τους επί μέρους φορείς εκπροσώπησης των κατηγοριών των υπόχρεων προσώπων. Η θητεία των ανωτέρω είναι τριετής και δύναται να ανανεώνεται.

Έδρα του Φορέα ορίζονται τα γραφεία της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών. Ο Φορέας συνεδριάζει τακτικώς τουλάχιστον τρεις φορές το έτος, εκτάκτως δε με πρωτοβουλία του Προέδρου. Στην πρώτη συνεδρίαση ο Πρόεδρος και τα μέλη γνωστοποιούν τους αναπληρωτές που τους αντικαθιστούν σε περίπτωση κωλύματος.

Κανονισμός Φορέα Διαβούλευσης Ιδιωτικού Τομέα για την αντιμετώπιση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Ο Κανονισμός περιλαμβάνει τις δραστηριότητες και δράσεις του Φορέα οι οποίες ενδεικτικά είναι:

- η συνεργασία και διαβούλευση των συμμετεχόντων για την αποτελεσματικότερη εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους,
- η ανταλλαγή της εμπειρίας και γνώσης τους επί των διεθνών εξελίξεων, η μελέτη συγκεκριμένων προβλημάτων και ο εντοπισμός ευάλωτων τομέων ή κλάδων ή καταστάσεων ως προς τους κινδύνους της απόπειρας ή διάπραξης των βασικών αδικημάτων,

- η παροχή διευκρινιστικών οδηγιών προς τα υπόχρεα πρόσωπα, ανάλογα με την κατηγορία στην οποία ανήκουν, για την αντιμετώπιση ορισμένων τεχνικών θεμάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και των κανονιστικών αποφάσεων των αρμόδιων αρχών,
- η διάχυση των πληροφοριών που περιέχονται σε εκθέσεις τυπολογίας ελληνικών φορέων και διεθνών οργανισμών, η μελέτη και η ανάλυση αυτών και η υποβολή προτάσεων προς τους αρμόδιους φορείς για την αντιμετώπιση θεμάτων που ανακύπτουν,
- η συγκρότηση ομάδων εργασίας για την εξέταση θεμάτων που αφορούν όλους ή μερικούς από τους συμμετέχοντες, ιδίως ως προς την αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων διαδικασιών, μέτρων και πρακτικών για τον εντοπισμό ύποπτων ή ασυνήθων συναλλαγών ή δραστηριοτήτων και τη βελτίωση αυτών, με σκοπό την πληρέστερη συμμόρφωση των υπόχρεων προσώπων προς τις υποχρεώσεις τους, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο,
- η διοργάνωση σεμιναρίων, ημερίδων ή συναντήσεων και η έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων και εκπαιδευτικού υλικού με σκοπό την ευαισθητοποίηση των υπόχρεων προσώπων στους κινδύνους που ενέχουν τα βασικά αδικήματα για την κοινωνία, την αξιοπιστία και φήμη τους, καθώς και την ενημέρωσή τους για την ενδεχόμενη πειθαρχική, διοικητική ή ποινική ευθύνη τους από τη μη τήρηση των υποχρεώσεών τους.

Οι πληροφορίες που έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα δεν επιτρέπεται να δημοσιοποιούνται. Ο Πρόεδρος μπορεί να εισηγηθεί στην Ολομέλεια τα κριτήρια και τις κατηγορίες εμπιστευτικών πληροφοριών.

Μέτρα συνήθους δέουσας επιμέλειας

Τα μέτρα της συνήθους δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζουν τα υπόχρεα πρόσωπα ως προς τον πελάτη περιλαμβάνουν:

- Την πιστοποίηση και την επαλήθευση της ταυτότητας του πελάτη βάσει εγγράφων, δεδομένων ή πληροφοριών από αξιόπιστες και ανεξάρτητες πηγές.
- Την πιστοποίηση της ταυτότητας του πραγματικού δικαιούχου ή των πραγματικών δικαιούχων της εταιρείας -πελάτη, τη συνεχή επικαιροποίηση των στοιχείων και τη λήψη εύλογων μέτρων, αναλόγως του βαθμού κινδύνου, για επαλήθευση των στοιχείων ταυτότητάς τους ώστε να διασφαλίζεται ότι το υπόχρεο πρόσωπο γνωρίζει τον πραγματικό δικαιούχο

ή τους πραγματικούς δικαιούχους. Ως κίνδυνος νοείται η σοβαρή πιθανότητα εμπλοκής του πελάτη σε διάπραξη ή απόπειρα διαπράξεως αδικήματος.

- Τη συλλογή πληροφοριών για το σκοπό και τη σκοπούμενη φύση της επιχειρηματικής σχέσης ή σημαντικών συναλλαγών ή δραστηριοτήτων του πελάτη ή του πραγματικού δικαιούχου.
- Την εξέταση με ιδιαίτερη προσοχή κάθε συναλλαγής ή δραστηριότητας, η οποία από τη φύση της ή από τα στοιχεία που αφορούν το πρόσωπο ή την ιδιότητα του συναλλασσομένου μπορεί να συνδεθεί με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή με χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Στις συναλλαγές αυτές περιλαμβάνονται ιδίως οι πολύπλοκες ή ασυνήθιστα μεγάλες συναλλαγές και όλα τα ασυνήθιστα είδη συναλλαγών που πραγματοποιούνται χωρίς προφανή οικονομικό ή σαφή νόμιμο λόγο.
- Τη λήψη κάθε άλλου πρόσφορου μέτρου συμπεριλαμβανομένης της μη κατάρτισης της συναλλαγής και της άρνησης παροχής υπηρεσιών ή άσκησης δραστηριοτήτων, εφόσον δεν έχουν ικανοποιηθεί οι όροι της πιστοποίησης και επαλήθευσης της ταυτότητας του πελάτη.
- Την άσκηση συνεχούς εποπτείας όσον αφορά την επιχειρηματική σχέση, με ενδελεχή εξέταση των συναλλαγών και δραστηριοτήτων των ως άνω προσώπων καθ' όλη τη διάρκεια της επιχειρηματικής σχέσης, προκειμένου τα υπόχρεα πρόσωπα να διαπιστώνουν ότι οι συναλλαγές ή δραστηριότητες συνάδουν με τις γνώσεις που έχουν για τον πελάτη και τον πραγματικό δικαιούχο, τις επαγγελματικές δραστηριότητές τους και τα χαρακτηριστικά του εκτιμώμενου κινδύνου και εφόσον απαιτείται, την προέλευση των κεφαλαίων, σύμφωνα με κριτήρια που δύνανται να ορίζουν οι αρμόδιες αρχές.
- Ειδικά τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί συνεκτιμούν και το συνολικό χαρτοφυλάκιο το οποίο διατηρεί ο συναλλασσόμενος σε αυτά και ενδεχομένως σε άλλες εταιρείες του ομίλου στον οποίο ανήκει το υπόχρεο πρόσωπο, προκειμένου να εξακριβώσουν τη συνάφεια και συμβατότητα της εξεταζόμενης συναλλαγής με το χαρτοφυλάκιο ή τα χαρτοφυλάκια αυτά
- Όταν ο συμβαλλόμενος ή συναλλασσόμενος ενεργεί για λογαριασμό άλλου, εκτός από την απόδειξη της δικής του ταυτότητας οφείλει να προβαίνει σε σχετική δήλωση και να αποδεικνύει τα στοιχεία του τρίτου, φυσικού ή νομικού προσώπου, για λογαριασμό του οποίου ενεργεί.

- Τα υπόχρεα πρόσωπα σε κάθε περίπτωση οφείλουν να εξακριβώσουν την αλήθεια και των στοιχείων αυτών και όταν ο συμβαλλόμενος ή συναλλασσόμενος δεν προβεί στην ως άνω δήλωση, αλλά υπάρχει βάσιμη αμφιβολία για το αν ενεργεί για δικό του λογαριασμό ή υπάρχει βεβαιότητα ότι ενεργεί για λογαριασμό άλλου.
- Αν κατά τη διάρκεια της επιχειρηματικής σχέσης δημιουργηθούν αμφιβολίες στο υπόχρεο πρόσωπο για το αν οι συμβαλλόμενοι ή συναλλασσόμενοι ενεργούν για ίδιο λογαριασμό ή σε περίπτωση βεβαιότητας για το ότι δεν ενεργούν για ίδιο λογαριασμό, τα υπόχρεα πρόσωπα λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα, προκειμένου να συλλέξουν πληροφορίες για την πραγματική ταυτότητα των προσώπων για λογαριασμό των οποίων αυτοί ενεργούν.
- Τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν, την κατάλληλη χρονική στιγμή και ανάλογα με το βαθμό κινδύνου, τις διαδικασίες δέουσας επιμέλειας όχι μόνο στους νέους αλλά και στους υφιστάμενους πελάτες. Με αποφάσεις των αρμόδιων αρχών δύναται να καθορίζονται τα κριτήρια και ο τρόπος εφαρμογής των διαδικασιών δέουσας επιμέλειας στους υπάρχοντες πελάτες.
- Σε περίπτωση κοινών λογαριασμών καταθέσεων, τίτλων ή άλλης φύσεως χρηματοοικονομικών προϊόντων, οι δικαιούχοι των λογαριασμών αυτών θεωρούνται ως πελάτες και εφαρμόζονται γι' αυτούς οι διαδικασίες δέουσας επιμέλειας.
- Αν σε μία συναλλαγή ή σε σειρά συνδεόμενων συναλλαγών συμμετέχουν καθ' οιονδήποτε τρόπο δύο ή περισσότερα πιστωτικά ιδρύματα, χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί ή άλλα υπόχρεα πρόσωπα, καθένας από αυτούς οφείλει να εφαρμόσει τα μέτρα δέουσας επιμέλειας. Τα ανωτέρω ισχύουν ιδίως για ασφαλιστικά συμβόλαια, αγοραπωλησίες μετοχών, συμβολαίων παραγωγών, ομολόγων ή άλλων χρηματοπιστωτικών προϊόντων και για συναλλαγές με κάρτες οποιασδήποτε φύσεως.
- Τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν τις διαδικασίες δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, αλλά μπορούν να καθορίζουν την έκταση των μέτρων αυτών ανάλογα με το βαθμό κινδύνου, ο οποίος εξαρτάται από το είδος και το οικονομικό μέγεθος του πελάτη, της επιχειρηματικής σχέσης, του προϊόντος ή της συναλλαγής
- Τα υπόχρεα πρόσωπα πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν στις αρμόδιες αρχές ότι η έκταση των μέτρων είναι ανάλογη με τους κινδύνους των βασικών αδικημάτων, ότι εφαρμόζουν αυτά τα μέτρα με συνέπεια και

αποτελεσματικότητα και ότι συμμορφώνονται με τις αποφάσεις των αρμόδιων αρχών.

Χρόνος εφαρμογής δέουσας επιμέλειας

Η πιστοποίηση και επαλήθευση των στοιχείων ταυτότητας του πελάτη, άλλου προσώπου για λογαριασμό του οποίου ενεργεί ο πελάτης και του πραγματικού δικαιούχου πραγματοποιείται πριν από τη σύναψη επιχειρηματικών σχέσεων ή τη διενέργεια της συναλλαγής.

Κατά παρέκκλιση, επιτρέπεται να ολοκληρώνεται η επαλήθευση των στοιχείων ταυτότητας των συναλλασσομένων, εφόσον αυτό απαιτείται για να μην διακοπεί η ομαλή διεξαγωγή των συναλλαγών και εφόσον ο κίνδυνος διάπραξης των αδικημάτων είναι μικρός. Στις περιπτώσεις αυτές, οι εν λόγω διαδικασίες επαλήθευσης περατώνονται το συντομότερο δυνατόν μετά την αρχική επαφή.

Στις δραστηριότητες που εντάσσονται στις ασφάλειες ζωής, επιτρέπεται η επαλήθευση της ταυτότητας του ασφαλισμένου ή/ και του δικαιούχου του ασφαλισματος και του πραγματικού δικαιούχου να πραγματοποιείται μετά τη σύναψη της επιχειρηματικής σχέσης. Στην περίπτωση αυτή, η επαλήθευση πραγματοποιείται το συντομότερο δυνατόν και οπωσδήποτε πριν ο δικαιούχος ή ο ασφαλισμένος προβεί σε συναλλαγή, ιδίως πριν ασκήσει δικαιώματα που του παρέχει το ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

Ανώνυμοι λογαριασμοί

Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί δεν επιτρέπεται να τηρούν μυστικούς, ανώνυμους ή μόνον αριθμημένους λογαριασμούς ή ανώνυμα βιβλιάρια καταθέσεων ή λογαριασμούς με εικονικά ονόματα ή λογαριασμούς που δεν έχουν το πλήρες όνομα του δικαιούχου τους, σύμφωνα με τα έγγραφα πιστοποίησης της ταυτότητας.

Καζίνο

Τα καζίνο που λειτουργούν στην Ελλάδα οφείλουν να εξακριβώνουν την ταυτότητα των πελατών τους κατά την είσοδό τους στις εγκαταστάσεις των παιγνίων και να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για εντοπισμό ύποπτων περιπτώσεων που είναι πιθανό να συνδέονται με παράνομα έσοδα ή με απόπειρα ή διάπραξη των βασικών αδικημάτων. Ιδίως πρέπει να εξετάζουν:

- πελάτες που διαθέτουν σημαντικά ποσά σε παίγνια κάθε είδους, όταν από τα στοιχεία που διαθέτει το καζίνο ο πελάτης δεν έχει ή δεν φαίνεται να έχει την ανάλογη οικονομική επιφάνεια και
- περιπτώσεις κατά τις οποίες ο πελάτης κερδίζει σημαντικά ποσά σε παίγνια του καζίνο και υπάρχουν ενδείξεις διάπραξης των βασικών αδικημάτων.

Τα καζίνο που λειτουργούν σε πλοία με ελληνική σημαία (κυρίως κρουαζιερόπλοια) πρέπει να προβαίνουν σε κατάλληλα μέτρα δέουσας επιμέλειας και οι έλεγχοι της αρμόδιας αρχής πρέπει να είναι αποτελεσματικοί.

Απλουστευμένη δέουσα επιμέλεια ως προς τον πελάτη

Τα υπόχρεα πρόσωπα δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις που προβλέπουν οι εν λόγω διατάξεις ό διατάξεις όταν ο πελάτης είναι:

- Πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικός οργανισμός που εδρεύει στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε τρίτη χώρα η οποία επιβάλλει υποχρεώσεις τουλάχιστον ισοδύναμες προς αυτές της Οδηγίας 2005/60/EK και το ίδρυμα ή ο οργανισμός που εδρεύει στην τρίτη χώρα τελεί υπό εποπτεία όσον αφορά τη συμμόρφωσή του προς τις υποχρεώσεις αυτές.
- Εταιρείες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες σε μία ή περισσότερες οργανωμένες αγορές της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- Εταιρείες που λειτουργούν ως οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 3283/2004 (ΦΕΚ 210 Α') και εταιρείες που λειτουργούν ως οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες, εδρεύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και διέπονται από διατάξεις της νομοθεσίας του κράτους της έδρας τους
- ελληνική δημόσια αρχή ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή επιχείρηση ή οργανισμός που ανήκει κατά 51% τουλάχιστον στο Δημόσιο,
- δημόσιες αρχές ή δημόσιοι οργανισμοί οι οποίοι πληρούν όλα τα ακόλουθα κριτήρια:
- τους έχει ανατεθεί δημόσιο λειτούργημα σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις Συνθήκες για τις Κοινότητες ή το παράγωγο κοινοτικό δίκαιο,
- η ταυτότητά τους είναι δημοσίως γνωστή, διαφανής και καθορισμένη,
- οι δραστηριότητες και οι λογιστικές τους πρακτικές είναι διαφανείς,

- είτε είναι υπόλογοι σε κοινοτικό θεσμικό όργανο ή σε αρχές κράτους - μέλους είτε εφαρμόζονται κατάλληλες διαδικασίες που διασφαλίζουν την εποπτεία και τον έλεγχο της δραστηριότητάς τους.

Τα υπόχρεα πρόσωπα δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις επαλήθευσης της ταυτότητας, όσον αφορά:

- τις ασφαλιστικές συμβάσεις ζωής που συνάπτονται από ασφαλιστικές εταιρείες, αν το ποσό του ασφαλιστρού ή των περιοδικών ασφαλιστρών, που πρόκειται να καταβληθούν κατά τη διάρκεια ενός έτους, δεν υπερβαίνει τα χίλια (1.000) ευρώ ή στην περίπτωση εφάπαξ καταβολής, τα δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ. Αν το ασφάλιστρο ή τα περιοδικά ασφάλιστρα που πρόκειται να καταβληθούν κατά τη διάρκεια ενός έτους αυξηθούν έτσι ώστε να υπερβούν το όριο των χιλίων (1.000) ευρώ, απαιτείται η επαλήθευση των στοιχείων της ταυτότητας του ασφαλισμένου,
- τα προγράμματα συνταξιοδοτικής ασφάλισης που προσφέρουν συνταξιοδοτικές παροχές στους εργαζομένους, για τις οποίες οι εισφορές καταβάλλονται μέσω αφαίρεσης από τις αποδοχές και των οποίων οι όροι δεν επιτρέπουν τη μεταφορά των δικαιωμάτων των μελών,
- τις συμβάσεις συνταξιοδοτικής ασφάλισης που συνάπτονται βάσει συμβάσεων εργασίας ή επαγγελματικής δραστηριότητας του ασφαλισμένου, υπό τον όρο ότι οι συμβάσεις αυτές δεν περιλαμβάνουν ρήτρα εξαγοράς ούτε μπορεί να χρησιμεύσουν ως εγγύηση δανείου,
- Τα υπόχρεα πρόσωπα δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις επαλήθευσης της ταυτότητας, όσον αφορά το ηλεκτρονικό χρήμα (παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 3148/2003 (ΦΕΚ 136 Α') εφόσον η νομισματική αξία που είναι αποθηκευμένη στο ηλεκτρονικό υπόθεμα, αν αυτό δεν μπορεί να επαναφορτιστεί, δεν υπερβαίνει τα εκατόν πενήντα (150) ευρώ ή εφόσον το ηλεκτρονικό υπόθεμα μπορεί να επαναφορτιστεί, το συνολικό ποσό των συναλλαγών για ένα ημερολογιακό έτος δεν υπερβαίνει τα δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ.
- Εάν ο κομιστής εξαργυρώσει ποσό χιλίων (1.000) ευρώ ή μεγαλύτερο κατά το ίδιο ημερολογιακό έτος, απαιτείται η επαλήθευση των στοιχείων της ταυτότητάς του.

Μέτρα Αυξημένης Δέουσας Επιμέλειας ως προς τον Πελάτη

Τα υπόχρεα πρόσωπα εφαρμόζουν, ανάλογα με το βαθμό κινδύνου, αυξημένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη, επιπλέον των προηγούμενων μέτρων δέουσας επιμέλειας στις περιπτώσεις που υπάρχει αυξημένος κίνδυνος.

Συναλλαγές χωρίς τη φυσική παρουσία του πελάτη - Κίνδυνοι από νέα προϊόντα και τεχνολογίες

Τα υπόχρεα πρόσωπα λαμβάνουν ειδικά και κατάλληλα μέτρα προς αντιστάθμιση του υψηλότερου κινδύνου που παρουσιάζουν οι περιπτώσεις κατά τις οποίες ο πελάτης δεν είναι παρών για να εξακριβωθεί η ταυτότητά του, ιδίως εφαρμόζοντας ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέτρα:

- διασφαλίζουν ότι η ταυτότητα του πελάτη επαληθεύεται με πρόσθετα αποδεικτικά έγγραφα, δεδομένα ή πληροφορίες,
- λαμβάνουν συμπληρωματικά μέτρα για τον έλεγχο ή την πιστοποίηση των υποβληθέντων εγγράφων ή απαιτούν επιβεβαιωτική πιστοποίηση από πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό εγκατεστημένο στην Ευρωπαϊκή Ένωση,
- διασφαλίζουν ότι η πρώτη πληρωμή στο πλαίσιο των συναλλαγών πραγματοποιείται μέσω λογαριασμού, ο οποίος έχει ανοιχθεί επ' ονόματι του πελάτη σε πιστωτικό ίδρυμα εγκατεστημένο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Τα υπόχρεα πρόσωπα εξετάζουν με ιδιαίτερη προσοχή κάθε προϊόν ή συναλλαγή που ενδέχεται να ευνοήσει την ανωνυμία και η οποία από τη φύση της ή από στοιχεία που αφορούν το πρόσωπο ή την ιδιότητα του συναλλασσομένου μπορεί να συνδεθεί με σχέδια διάπραξης των βασικών αδικημάτων και λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή αυτού του κινδύνου.
- Οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε τα υπόχρεα πρόσωπα να εφαρμόζουν οργανωτικές, λειτουργικές και τεχνολογικές διαδικασίες για την αντιμετώπιση των κινδύνων που προκύπτουν από τις τεχνολογικές εξελίξεις ή από νέα χρηματοπιστωτικά προϊόντα.

Διασυνοριακές σχέσεις τραπεζικής ανταπόκρισης

Στις διασυνοριακές σχέσεις τραπεζικής ανταπόκρισης με ιδρύματα τραπεζικής ανταπόκρισης από τρίτες χώρες, εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν:

- να συγκεντρώνουν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με το ίδρυμα τραπεζικής ανταπόκρισης για να κατανοήσουν πλήρως το είδος και τη φύση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του ιδρύματος τραπεζικής ανταπόκρισης και να εκτιμήσουν, από τις δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες, τη φήμη του ιδρύματος και την ποιότητα της εποπτείας που ασκείται επ' αυτού,
- να αξιολογούν τους ελέγχους του ιδρύματος τραπεζικής ανταπόκρισης κατά της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, να εξασφαλίζουν την έγκριση ανώτερων διοικητικών στελεχών πριν από τη σύναψη νέων σχέσεων τραπεζικής ανταπόκρισης,
- να διευκρινίζουν με σαφή τρόπο τις δικές τους αρμοδιότητες και αυτές του ιδρύματος τραπεζικής ανταπόκρισης, στα πλαίσια της σύμβασης τραπεζικής ανταπόκρισης,
- στους λογαριασμούς πλάγιας πρόσβασης, να διασφαλίζουν ότι το ίδρυμα τραπεζικής ανταπόκρισης έχει ελέγξει την ταυτότητα των πελατών και εφαρμόζει συνεχή έλεγχο των πελατών που έχουν πρόσβαση στους λογαριασμούς του πιστωτικού ιδρύματος και ότι το ίδρυμα τραπεζικής ανταπόκρισης μπορεί να παράσχει χωρίς καθυστέρηση στοιχεία και δεδομένα σχετικά με τη δέουσα επιμέλεια ως προς τους πελάτες, κατόπιν αιτήματος του πιστωτικού ιδρύματος.
- Τα πιστωτικά ιδρύματα απαγορεύεται να συνάπτουν ή να συνεχίζουν σχέση τραπεζικής ανταπόκρισης με εικονική τράπεζα και απαγορεύεται να συνάπτουν ή να συνεχίζουν σχέσεις τραπεζικής ανταπόκρισης με τράπεζα η οποία είναι γνωστό ότι επιτρέπει να χρησιμοποιούνται οι λογαριασμοί της από εικονικές τράπεζες.
- Η Τράπεζα της Ελλάδος μεριμνά για τη συμμόρφωση των πιστωτικών ιδρυμάτων προς τις ανωτέρω υποχρεώσεις τους και δύναται να ορίζει ποιες από τις υποχρεώσεις αυτές θα πρέπει να τηρούνται και για τις σχέσεις τραπεζικής ανταπόκρισης με ιδρύματα τραπεζικής ανταπόκρισης από κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα

Στα πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα περιλαμβάνονται:

Οι αρχηγοί κρατών, οι αρχηγοί κυβερνήσεων, οι υπουργοί, οι αναπληρωτές υπουργοί και οι υφυπουργοί, τα μέλη κοινοβουλίων, τα μέλη ανώτατων δικαστηρίων, συνταγματικών δικαστηρίων και άλλων υψηλού επιπέδου δικαστικών

οργάνων των οποίων οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε περαιτέρω ένδικα μέσα, πλην εξαιρετικών περιστάσεων, τα μέλη ελεγκτικών δικαστηρίων, τα μέλη διοικητικών συμβουλίων κεντρικών τραπεζών, οι πρεσβευτές και οι επιτετραμμένοι διπλωμάτες, οι υψηλόβαθμοι αξιωματικοί ενόπλων δυνάμεων, τα μέλη διοικητικών, διαχειριστικών ή εποπτικών οργάνων κρατικών επιχειρήσεων.

Στα πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα δεν περιλαμβάνονται τα πρόσωπα τα οποία είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα. Στα πρόσωπα αυτά εφαρμόζονται μέτρα συνήθους δέουσας επιμέλειας !!

Στα πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα περιλαμβάνονται οι «άμεσα στενοί συγγενείς», ήτοι:

- ο (η) σύζυγος,
- κάθε σύντροφος που θεωρείται από την εθνική νομοθεσία ως ισοδύναμος(-η) με τον (την) σύζυγο,
- τα φυσικά ή θετά παιδιά και οι σύζυγοι ή σύντροφοί τους,
- οι γονείς.
- Επίσης περιλαμβάνονται τα «πρόσωπα που είναι γνωστά ως στενοί συνεργάτες», ήτοι :
- οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο για το οποίο είναι γνωστό ότι είναι από κοινού πραγματικός δικαιούχος νομικής οντότητας ή νομικών σχημάτων με πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο ή είναι γνωστό ότι συνδέεται με το πρόσωπο αυτό με οποιαδήποτε άλλη στενή επιχειρηματική σχέση,
- οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο είναι μόνος πραγματικός δικαιούχος νομικής οντότητας ή νομικών σχημάτων που είναι γνωστό ότι συστάθηκαν προς όφελος πολιτικώς εκτεθειμένου προσώπου
- το πρόσωπο που παύει να κατέχει σημαντικό δημόσιο λειτούργημα για περίοδο ενός έτους δεν θεωρείται υποχρεωτικά από τα υπόχρεα πρόσωπα ως πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο.

Όσον αφορά τις συναλλαγές ή τις επιχειρηματικές σχέσεις με πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα, τα υπόχρεα πρόσωπα οφείλουν:

- ✓ να εφαρμόζουν τις κατάλληλες διαδικασίες, ανάλογα με το βαθμό κινδύνου, για να καθορίζουν εάν ο πελάτης είναι πολιτικώς εκτεθειμένο πρόσωπο,
- ✓ να εξασφαλίζουν την έγκριση από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη για τη σύναψη επιχειρηματικών σχέσεων με τους πελάτες αυτούς,

- ✓ να λαμβάνουν επαρκή μέτρα για να διαπιστώνουν την πηγή του πλούτου και την προέλευση των κεφαλαίων στα οποία αφορά η επιχειρηματική σχέση ή η συναλλαγή,
- ✓ να διενεργούν ενισχυμένη και συνεχή παρακολούθηση της επιχειρηματικής σχέσης.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Υποχρεώσεις Αναφοράς

Τα υπόχρεα πρόσωπα και οι υπάλληλοί τους, στους οποίους περιλαμβάνονται τα διευθυντικά στελέχη, οφείλουν:

- ✓ να ενημερώνουν αμελλητί την Επιτροπή Επεξεργασίας Στρατηγικής και Πολιτικών για την αντιμετώπιση του Ξ.Χ. και της Χ.Τ , με δική τους πρωτοβουλία, όταν γνωρίζουν ή έχουν σοβαρές ενδείξεις ή υποψίες ότι διαπράττεται, επιχειρείται να διαπραχθεί, έχει διαπραχθεί ή επιχειρήθηκε να διαπραχθεί νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας,
- ✓ να παρέχουν αμελλητί στην ως άνω Επιτροπή, στην αρμόδια αρχή τους και σε άλλες δημόσιες αρχές που είναι αρμόδιες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, κατόπιν αιτήματος αυτών, όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες και τα στοιχεία.

Υποχρέωση αναφοράς των αρμόδιων αρχών και διαχειριστών αγορών

- Οι αρμόδιες αρχές ενημερώνουν αμελλητί την Επιτροπή Επεξεργασίας Στρατηγικής και Πολιτικών για την αντιμετώπιση του Ξ.Χ. και της Χ.Τ αν κατά τη διάρκεια των ελέγχων που πραγματοποιούν σε υπόχρεα πρόσωπα πληροφορηθούν ή διαπιστώσουν με οποιονδήποτε άλλον τρόπο γεγονότα που μπορεί να συνδέονται με τα βασικά αδικήματα.
- Οι διαχειριστές των αγορών μετοχών, ομολόγων, άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων, παραγώγων και συναλλάγματος υποχρεούνται να διαθέτουν αποτελεσματικούς μηχανισμούς και διαδικασίες για τον άμεσο εντοπισμό και αποτροπή πιθανών περιπτώσεων απόπειρας ή διάπραξης των βασικών αδικημάτων και να αναφέρουν στην Επιτροπή χωρίς καθυστέρηση τις περιπτώσεις για τις οποίες έχουν αποχρώσεις ενδείξεις για απόπειρα ή διάπραξη των ανωτέρω αδικημάτων.

Στις ανωτέρω αγορές περιλαμβάνονται η Ηλεκτρονική Δευτερογενής Αγορά Τίτλων (Η.Δ.Α.Τ.), τα Πολυμερή Συστήματα Διαπραγμάτευσης χρηματοπιστωτικών μέσων και οι εσωτερικοποιημένες αγορές τέτοιων μέσων που λειτουργούν εντός πιστωτικού ιδρύματος ή εταιρείας παροχής επενδυτικών υπηρεσιών.

- Οι αρμόδιες αρχές που εποπτεύουν τις ως άνω αγορές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των διαχειριστών αγορών προς τις υποχρεώσεις τους, της αποτελεσματικής λειτουργίας των συστημάτων τους και της επαρκούς κατάρτισης των υπαλλήλων τους.

Απαγόρευση γνωστοποίησης

- Τα υπόχρεα νομικά πρόσωπα,
- οι υπάλληλοι και τα διευθυντικά στελέχη τους και
- τα υπόχρεα φυσικά πρόσωπα
  - απαγορεύεται να γνωστοποιούν στον εμπλεκόμενο πελάτη ή σε τρίτους ότι διαβιβάστηκαν αρμοδίως ή ζητήθηκαν πληροφορίες ή ότι διεξάγεται ή ενδέχεται ή πρόκειται να διεξαχθεί έρευνα για τα βασικά αδικήματα.
  - Τα ανωτέρω ισχύουν και για
- τον Πρόεδρο,
- τα μέλη και τους υπαλλήλους της Επιτροπής Επεξεργασίας Στρατηγικής και Πολιτικών για την αντιμετώπιση του Ξ.Χ. και της Χ.Τ,
- για τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων,
- τα διευθυντικά στελέχη και τους υπαλλήλους των αρμόδιων αρχών
  - Τα φυσικά πρόσωπα που παραβιάζουν από πρόθεση το καθήκον εχεμύθειας, τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών και με χρηματική ποινή.

Εξαιρέσεις της απαγόρευσης γνωστοποίησης

- Η γνωστοποίηση αρμοδίως πληροφοριών αναφερόμενων εντός του νομικού προσώπου ή προς την Επιτροπή Επεξεργασίας Στρατηγικής και Πολιτικών για την αντιμετώπιση του Ξ.Χ. και της Χ.Τ ή προς τον εισαγγελέα δεν αποτελεί παράβαση του εν λόγω άρθρου ή άλλης τυχόν νομοθετικής, κανονιστικής,

διοικητικής ή συμβατικής απαγόρευσης γνωστοποίησης πληροφοριών και δεν συνεπάγεται οποιουδήποτε είδους ευθύνη για τα ανωτέρω φυσικά πρόσωπα ή για τα υπόχρεα νομικά πρόσωπα, εκτός αν αυτά ενήργησαν κακόβουλα.

- Η απαγόρευση της γνωστοποίησης δεν εμποδίζει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών που εδρεύουν στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος - μέλος και ανήκουν στον ίδιο χρηματοπιστωτικό όμιλο.
- Το ίδιο ισχύει και για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών που εδρεύουν στην Ελλάδα και αντίστοιχων ιδρυμάτων και οργανισμών που εδρεύουν σε τρίτη χώρα και ανήκουν στον ίδιο χρηματοπιστωτικό όμιλο με τα ελληνικά ιδρύματα ή οργανισμούς, εφόσον η τρίτη χώρα επιβάλλει υποχρεώσεις τουλάχιστον ισοδύναμες με αυτές του παρόντος νόμου και τα ανωτέρω ιδρύματα ή οργανισμοί που εδρεύουν σε αυτήν τελούν υπό εποπτεία για τη συμμόρφωσή τους με τις υποχρεώσεις αυτές.
- Δικηγόροι ή συμβολαιογράφοι που επιχειρούν να αποτρέψουν πελάτη να εμπλακεί σε παράνομη δραστηριότητα.

Επιτροπή δικηγόρων

Συνιστάται Επιτροπή δικηγόρων, η οποία απαρτίζεται από πέντε μέλη, οριζόμενα με τριετή θητεία από την Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος και εδρεύει στα γραφεία του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.

Η Επιτροπή αυτή λαμβάνει τις αναφορές των δικηγόρων για ύποπτες ή ασυνήθεις δραστηριότητες ή συναλλαγές, ελέγχει αν υποβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού και τις διαβιβάζει χωρίς καθυστέρηση στην Επιτροπή.

Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, μετά από γνώμη της ανωτέρω Ολομέλειας, ορίζεται ο τρόπος λειτουργίας της Επιτροπής αυτής, ο τρόπος διαβίβασης των αναφορών των δικηγόρων όλης της Επικράτειας στην Επιτροπή, καθώς και η διαδικασία συνεργασίας και επικοινωνίας της με την Επιτροπή.

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ, ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΕΥΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και με χρηματική ποινή από 20.000 ευρώ έως 1.000.000 ευρώ τιμωρείται ο υπαίτιος πράξεων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Επίσης τιμωρείται με κάθειρξη και με χρηματική

ποινή από 30.000 ευρώ έως 1.500.000 ευρώ, αν ο υπαίτιος έδρασε ως υπάλληλος υπόχρεου νομικού προσώπου ή αν διέπραξε βασικό αδίκημα ακόμη και αν για αυτά προβλέπεται ποινή φυλάκισης. Με φυλάκιση μέχρι δύο ετών τιμωρείται ο υπάλληλος του υπόχρεου νομικού προσώπου ή όποιο άλλο υπόχρεο προς αναφορά ύποπτων συναλλαγών πρόσωπο παραλείπει από πρόθεση να αναφέρει αρμοδίως ύποπτες ή ασυνήθεις συναλλαγές ή δραστηριότητες ή παρουσιάζει ψευδή ή παραπλανητικά στοιχεία, κατά παράβαση των σχετικών νομοθετικών, διοικητικών ή κανονιστικών διατάξεων και κανόνων, εφόσον για την πράξη του δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή από άλλες διατάξεις.

Δήμευση περιουσιακών στοιχείων

Τα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν προϊόν βασικού αδικήματος που αποκτήθηκαν αμέσως ή εμμέσως από προϊόν τέτοιων αδικημάτων ή τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν ή προορίζονταν να χρησιμοποιηθούν προς τέλεση αυτών των αδικημάτων, κατάσχονται και δημεύονται υποχρεωτικά με την καταδικαστική απόφαση. Η δήμευση επιβάλλεται ακόμη και αν τα περιουσιακά στοιχεία ή μέσα ανήκουν σε τρίτο, εφόσον αυτός τελούσε εν γνώσει του βασικού αδικήματος.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αιτιολογική Έκθεση στο Σχέδιο Νόμου «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας», 25/07/2008
- Ν.3691/2008, ΦΕΚ: Α 166 20080805 : Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και άλλες διατάξεις.
- Ιωάννης Δ. Φαρσαρώτας & Αριστέα Σινανιώτη – Μαρουδή, Ηλεκτρονική Τραπεζική, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας, 2005
- Ιωάννης Δ. Φαρσαρώτας, Κατανοώντας τη Σύγχρονη Τραπεζική, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας, 2009,
- Αριστέα Σινανιώτη – Μαρουδή, Εμπορικό Δίκαιο Ι, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας, 2000,
- www.wikipedia.org
- www.bankofgreece.gr
- www.hba.gr
- www.ypoi.gr
- www.parliament.gr
- <http://eur-lex.europa.eu>
- Εφημερίς της κυβέρνησεως της Ελληνικής Δημοκρατίας, Ν. 3932